ИНСТИТУТ ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ирена Цонева Илиева

член на научното жури съгласно Заповед № РД-09-44/27.04.2022 г. на директора на ИДП за назначаване на научно жури за публична защита на дисертационния труд на

Георги Тихомиров Бакьов

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Международно право и международни отношения“

на тема „Договорната правоспособност като елемент от правосубектността на универсалните международни организации“

I . Кратки биографични данни

Георги Тихомиров Бакьов е роден на 14 август 1990 г. Завършва средното си образование в Гимназията за чужди езици „Екзарх Йосиф I“ гр. Ловеч със специалност английски език и литература.

През 2014 г. се дипломира като магистър по право в Нов български университет - София. През м. януари 2019 г. е зачислен за редовен докторант в докторска програма по „Международно право и международни отношения“ в Института за държавата и правото. Годишните атестации на докторанта винаги са били изцяло положителни и даже надвишават всички изисквания (събрани 414 кредита). Докторантът е отчислен с право на защита със Заповед № РД-09-38 от 25.03.2022 г. на директора на ИДП, считано от 08.03.2022 г. Трудът е обсъден и насочен за публична защита на заседание на секция „Международноправни науки“ в ИДП при БАН на 06.04.2022 г.

По време на обучението си в докторантура Г. Бакьов много активно участва в научния живот на секцията по „Международноправни науки“ и на ИДП – с експертни становища в Центъра за по-добро регулиране, в колективни и международни проекти на секцията. Редовен участник е в националната конференция на докторантите, пост-докторантите и младите учени, организирани от ИДП. Участва в множество дистанционни обучения, включително първият дистанционен курс по „Международно право“ на Хагската академия по международно право.

Бил е младши експерт в МТСП, от 2017 г. до сега е юрисконсулт в Българо-американска кредитна банка – АД. От м. февруари до 1.05.2022 г. е финансов контрольор в ИДП.

II. Общо описание на представения дисертационен труд

Докторантът е представил дисертационен труд в обем от 350 страници, който съдържа списък на използваните съкращения, въведение, три глави, заключение, библиографска справка, обобщение на приносите и списък с публикации. Библиографската справка включва 360 заглавия научна литература, от които 93 заглавия на кирилица, останалите на латиница, 106 нормативни актове, 33 източника на съдебна практика, 693 бележки по линия.

Темата на труда е несъмнено дисертабилна при все наличната богата литература в материята на правото на международните организации. Дисертацията е посветена на един ключов елемент от правосубектността на международните организации, а именно тяхната договорна правоспособност. Изследването на този безспорен компонент на международната правосубектност на универсалните международни организации несъмнено представлява сам по себе си принос в българската специализирана литература по международно публично право.

Структурата на дисертационния труд е логично построена от теоретичните въпроси за правосубектността на международните организации, през проблематиката на договорната правоспособност и избрани аспекти от нейното регулиране.

Особено добро впечатление прави равномерното изложението в трите глави на дисертационния труд и изведените в края на всяка изводи.

Още в увода (19 с.) Г. Бакьов аргументира актуалността и значимостта на изследването, формулира неизяснените в доктрината въпроси за правосубектността на международните организации: за източника, обема на договорната правоспособност, функционалната самостоятелност на правната им воля. Очертани са предизвикателствата пред автора: динамиката и разширяването на договорната правоспособност и липсата на единен понятиен апарат в материята, както и връзката с правната философия, международните отношения и др. Ясно са очертани обекта, предмета на изследване и границите на проучването, целта, изследователските задачи, използваните научни методи.

Основната изследователската теза е смела: че договорната правоспособност на международните организации произтича от общото международно право, а не изрично по волята на държавите членки, материализирана в учредителните им актове (с. 16). Източникът на договорната правоспособност е международното обичайно право.

Глава първа, озаглавена „Въпроси на правосубектността на международните организации“ (в обем от 93 с.) цели да очертае теоретичната основа на по-нататъшното изследване. Логически обосновано авторът започва с изясняването на понятието „международна организация“ като прави добросъвестен преглед на съществуващите доктринални виждания за белезите на международните организации. След това

анализира конвенционните определения в двете Виенски конвенции за правото на договорите.

От особено значение са въпросите, които авторът поставя на с. 38 – 39. Издържано юридически е и делението на статута на международните организации на такъв по международното право и по вътрешното право и взаимстваната от други автори (Ж. Попова) класификация на правосубектността на международна и вътрешна (с. 40).

В Раздел 2 Г. Бакьов прави преглед на теоретичните виждания за международната правосубектност през призмата на международните организации. Анализирано е ключовото „Дело за възстановяване на щетите, понесени в служба на Обединените нации“ от 1949 г. Особено важна и интересна част от дисертационния труд е тази, посветена на организационни формирования със спорна правосубектност и на първо място ОССЕ.

Приносно е представянето на основните правни теории за източника на правосубектността на международните организации в § 2.3. от дисертационния труд (с. – 74).

Раздел 3 „Правоспособност на международните организации“ има за цел да изясни и отграничи понятията „правоспособност“, „компетентност“ и „функции“. В същата част се прави класификация на компетенциите и накратко се представя доктрината за подразбиращата се (имплицитна) компетентност. Обоснован е авторовия извод на с. 93, че „Без подразбиращата се компетентност, практически повечето съвременни международни организации ще бъдат лишени от възможността да сключват международни договори“. В подпараграф 3.2.2. Г. Бакьов сполучливо анализира генезиса на теорията за подразбиращите се компетенции въз основа на съдебната практика на Постоянния съд за международно правосъдие (двете дела относно компетентността на МОТ, двете последователни дела относно отношенията между Полша и немските малцинства след Първата световна война и Тълкуването на Гръцко-Турския договор от 1 декември 1926 г., делото относно Юрисдикцията на Европейската комисия по Дунав между Галац и Браила от 1927 г.).

Принципът на специалността също е изследван от автора въз основа на релевантната съдебна практика.

Раздел 4 е посветен на делегацията на компетентност към международните организации. Представени са двете теории за делегацията: политикономическа и международноправна.

Отношенията между международните организации и държавите са анализирани в хоризонтален и във вертикален план. В тази част авторът застъпва една общоприета в българската специализирана литература теза, че „…предоставяйки правомощия на дадени международни организации, държавите не делегират суверенитет, а се делегират отделни права, които присъстват в патримониума на държавите именно въз основа на суверенитета“ (с. 106). Проследени са делегацията по компетентност и делегацията чрез нарочен международен договор.

Параграф 4.4. е посветен на особено интересният и спорен в доктрината въпрос за правоприемството на компетентност между международни организации. Следва да се съглася с Г. Бакьов, че правоприемството между международни организациите не трябва да се сравнява или приравнява с това между държавите (с. 112). Но тук липсва авторово собствено виждане по въпроса.

Глава втора (98 с.) е сърцевината на изследването. Тя е посветена на теоретичните и практически проблеми на договорната правоспособност.

Раздел 1 я разглежда като самостоятелен правен институт. Обоснован е авторовият извод на с. 121, че договорната правоспособност лежи едновременно в областите на международното публично право и в частното право. Представени са основните теории за източника на договорната правоспособност на международните организации: теория на обективната персоналност, субективна теория, функционалистическа теория. Последната е подкрепена от Г. Бакьов.

Анализирана е договорната правоспособност съгласно Виенската конвенция за правото на договорите на международните организации. Направен е задълбочен анализ на противоречивия чл. 6 ВКПДМО в светлината на субективната теория. Г. Бакьов се присъединява към функционалистката теория: „Договорната правоспособност е едновременно и прерогатив, и доказателство, и израз на тяхната правосубектност, но това са два отделни правни института и въпросът кое от кое произхожда е безсмислен“ (с. 133). Именно в тази част авторът апробира изведената в увода теза, че „Договорната правоспособност на международните организации възниква по силата на международното обичайно право след правомерното им конституиране като правен субект, но не зависи от източника на правосубектността им, нито се нуждае от изрично признаване от държавите членки“ (с. 133).

§ 1.4. е посветен на сложния и засега нерешен проблем за договорната правоспособност на международните организации по частното право. Въз основа на най-честите примери за сключване на договори с частни лица (обществени поръчки, строителство на сгради и съоръжения, поддръжка на движимо и недвижимо имущество, транспорт, логистика, софтуер) дисертантът се опитва да изясни проблема, но в крайна сметка не дава свой отговор.

Концепцията за „глобалното партньорство“ между международни организации и международни неправителствени организации и сключените споразумения са характеризирани от автора като хоризонтален, симетричен тип взаимодействия (с. 144).

§ 1.5. се занимава с въпроса кой тълкува пределите на договорната правоспособност на международната организация. Тук авторът поставя „един от най-важните въпроси по същество на делегираните правомощия**:** какъв е характерът на общата компетентност на организациите, която държавите членки са делегирали на организациите и как от нея да извличаме познание за по-конкретни правомощия“ (с. 146) **.** Но и тук липсва собствена оценка.

Следващият подпараграф анализира тълкуване от Секретариата на ООН, съгласно правилата на ВКПД, съвещателното мнение на Международния съд на ООН

по Делото *Компетентност на Общото събрание за приемане на държава в ООН от 1950 г.*

В параграф 1.5.2., озаглавен „Тълкуване за съвместимост на компетентността със самия договор“ авторът подхожда казуистично и дава примери за различни разрешения в договорната практика на международните организации.

В параграф 1.6. „Сключване на международен договор от страна на международните организации“ се разглеждат последователно компетентния орган за сключване на международен договор, подписването, формулирането на резерви. Изложението доказва сложността и различните разрешения при този стадий от договорния процес.

Раздел 2 на Глава Втора разглежда действителността на договорите на международните организации. Както сочи авторът и тук ВКПДМО възприема презумпцията за действителност на международния договор, както ВКПД. Представени са обективните и субективни основания за недействителност. Прави добро впечатление, че авторът е почти категоричен относно основанията за нищожност или унищожаемост при представянето им. Представено е и съблюдаването предмета и целта на договора на международната организация относно неговата действителност.

Раздел 3 на същата Глава анализира сложната хипотеза на делегация на договорна компетентност, както и международните организации като трети страни в договорни отношения. Основният извод на автора в тази част е, че хипотезата на делегация на права чрез нарочен международен договор изисква изрично признаване на тези права или поемане на задължения съгласно международната практика.

В параграф 3.1., озаглавен „Встъпване в договорни правомощия между различни международни организации“ Г. Бакьов разглежда различни хипотези: трансферът на функции от ОН към ООН и сключване на договор за правоприемство.

Не е подминат и въпросът и за международните организации като трети страни в договорни правоотношения (параграф 3.1.1.). В този подпараграф Г. Бакьов анализира разпоредбите на членове 15, 34 - 38 ВКПДМО в сравнение с чл. 34 ВКПД. Откроени са различията: Необходимото „съгласие“ на организация не може да се „предполага“, както при държавите, а трябва да се даде изрично и да се урежда от правилата на организацията (с. 194). Ясно са посочени противоречията в уредбата.

В параграф 3.1.3., озаглавен „Проблемът при договорите на международните организации и държавите членки като трети страни“ авторът анализира интересен момент от изработването на ВКПДМО и отхвърлянето на проекто - текста на чл. 36bis. Г. Бакьов поставя спорния проблем дали с договорната си практика международните организации могат да формират международноправен обичай.

Следващото изложение в § 3.2. изследва международните организации като посредници в договорни отношения. Заключавайки, че агентството е допустимо в договорните отношения на международните организации, Г. Бакьов очертава и „резонни въпроси“. Според него когато международната организация сключва договори единствено от името на своите държави членки, държавите са страни по договора.

Международната организация може, ако притежава съответната договорна правоспособност и желае, и ако договорът го предпоставя, да изрази съгласието си да бъде обвързана от договора и от свое име.

Раздел 4 от същата Глава прави сравнение с договорната правоспособност на други корпоративно устроени международни формирования. Това е особено интересна част от дисертационния труд, която поставя въпроса за международните неправителствени организации, мултинационалните корпорации и определени формации с хибридна правна природа като договорните органи и секретариати, учредени във връзка с многостранните международни договори, като например по околната среда и климата.

Последователно са анализирани международните неправителствени организации, мултинационалните предприятия, конференциите на страните по многостранни международни договори в областта на околната среда, Глобалния екологичен фонд.

Глава Трета (в обем от 96 с.) е посветена на подбрани проблеми пред регулирането на договорната правоспособност на международните организации.

Тя започва с исторически преглед на практиката по сключване на международни договори от международните организации (Раздел 1), проследява проблема с кодификацията на правото на договорите на международните организации (Раздел 2). Именно тук Г. Бакьов изследва проблема за кодификацията на правото на договорите на международните организации като се опитва да обясни причините за това. Една от тях, според автора е "…методологическият проблем, породен от голямото функционално неравенство между универсалните международни организации - как да бъдат поставени под единни универсални норми" (с. 232). Проследява се историческото развитие на кодификацията: от Хаванската конвенция по договорите от 1928 г., Харвардския проект от 1935 г., кодификацията след Втората световна война. За първи път в българската специализирана литература подробно е описан процеса на кодификация и изработването на Виенската конвенция за правото на договорите на международните организации. В параграф 2.5. Г. Бакьов критично анализира конвенцията. Важен, макар и изведен и подкрепян от други автори извод е, че ВКПДМО до голяма степен се е превърнала в обичайно право и е пример за внезапен международен обичай (с. 248). Може да се подкрепи извода на автора, че „кодификацията на правото на договорите на международните организации, бива подценена от международната общност, закъснява и не успява да оправдае очакванията за установяване на единни универсални правила" (с. 312).

В Раздел 3, озаглавен „Съвременни проблеми на договорите на международните организации" особен интерес представлява параграфът 3.1.2. „Soft law и международният договор". Г. Бакьов възприема виждането, че международният договор може да се окачествти като „гъвкав" поради съдържащи се в него „гъвкави елементи", както че те могат да бъдат двустранни и многостранни (с. 261-261). Според него единствено съдържанието на Soft law норми прави акта гъвкав (с. 261).

Очертани са функциите, причините за появата на гъвкавото право, както и вижданията на противниците на концепцията за soft law, тенденциите за превръщането от му в самостоятелен източник на международното право.

В параграф 3.2.2. са представени вижданията за гъвкавото право на правните позитивисти, конструктивистите и рационалистите. Изложението относно гъвкавото право в контекста на правото на договорите представлява приносен момент на дисертационния труд (с. 274 – 277).

Обоснован е авторовият извод, че „В действителност може да се приеме, че гъвкавите договори представляват интегрална част от практиката на международните организации и механичното им изваждане от общия корпус на договорната практика на международните организации би било далеч от подходящо“ (с. 276).

В параграфа 3.4. „Проблеми на soft law договорните способи“ Г. Бакьов поставя интересни въпроси, на които не дава категоричен отговор:

-може ли гъвкавият договор за доведе до създаването на международен обичай

-дали гъвкавите договори могат да се използват за заобикаляне или надхвърляне обема на правосубектността, която международната организация притежава и компетенциите, уредени в учредителния акт ?

Параграфът 3.5., посветен на изкуственият интелект и правото на договорите на международните организации също е приносен, защото поставя въпросът за адаптирането на дейността и по-специално договорната правоспособност на международните организации към бързо развиващите се технологии и изкуствения интелект.

Следващият параграф 3.6. поставя въпроса за дигиталната комуникация и правото на договорите на международните организации. Авторът дава интересни примери за електронни съглашения.

Поставеният в Раздел 4 проблем за Rule of law и договорната правоспособност на международните организации, както сочи и авторът, не е традиционен в международноправната доктрина и е предизвикателство за изследователя. Отбелязан е нарастващият дефицит на демократичност в международното нормотворчество и следователно проблемът за върховенството на правото. И тук поставеният проблем умело е разгледан от автора в контекста на предмета на изследването – договорната правоспособност на универсалните международни организации.

Г. Бакьов счита, че „Понастоящем международното върховенство на правото е по-скоро политически идеал, отколкото солиден и устойчив нормативен институт“ (с. 298 – 299). В параграф 4.1.3. авторът извежда индициите и предпоставките за международно върховенство на правото.

В заключението авторът систематизира основните изводи от изложението. Основното заключение е липсата на изведени от доктрината общоприети постановки за договорната правоспособност на международните организации, а ВКПДМО се оказва неприемлива за повечето държави и това води до липса на действаща позитивноправна международна уредба. Същевременно усложнената международна практика,

нарастващото влияние на soft law, дигитализацията и вероятното използване на изкуствен интелект ще поставят нови важни предизвикателства пред договорната правоспособност на международните организации.

III. Оценка на научните и практически резултати и приноси в дисертацията

Първото несъмнено достойнство на дисертационния труд е изборът на темата. Предметът на изследване е подбран оригинално и ограничен рационално до договорната правоспособност на универсалните международни организации.

Дисертационният труд представлява първото българско систематично проучване на договорната правоспособност на международните организации в контекста на по-големия теоретичен проблем за тяхната правосубектност. Изследвана е връзката правосубектност, правоспособност, компетентност.

Основната изследователска теза на автора е апробирана: договорната правоспособност произтича от общото международно право и по-специално от международния обичай.

Принос на дисертационния труд е изясняването и дефинирането на понятийния апарат в правото на международните организации: международна организация, кодификация, международна правосубектност, правоспособност, функции, компетенции, цели и задачи.

Макар и малка, но особено интересна е частта относно организационни формирования със спорна правосубектност и на първо място ОССЕ.

Както вече посочих, приносно е представянето на основните правни теории за източника на правосубектността на международните организации в § 2.3. от дисертационния труд (с. – 74).

За първи път в българската специализирана литература е направен критичен анализ на Виенската конвенция за правото на договорите на международните организации и са посочени причините за нератифицирането и невлизането ѝ в сила.

Анализирана е релацията между самостоятелната правна воля на международните организации и тяхната международна отговорност.

Изследователска смелост е проявена при изследването на правоприемството при международните организации и възможността да действат като посредници в договорни отношения на други международни субекти.

Особен интерес представляват новите предизвикателства пред договорната правоспособност на международните организации като засиленото използване на инструментите на soft law, сключването на договори по електронен път и използването на изкуствен интелект.

Самото поставяне на проблема за върховенството на правото и договорната правоспособност има приносен и прогностичен характер.

Към приносите с научно-приложен характер причислявам следните:

От особено практическо значение са изясняването на оправомощаването за сключване на договори, тълкуването и действителността на договорите, сключвани от международните организации.

Сравнение с договорната правоспособност на други корпоративно устроени международни формирования е особено интересна и от практическа гледна точка част от дисертационния труд.

Обоснованият извод, че ВКПДМО до голяма степен се е превърнала в обичайно право и е пример за внезапен международен обичай.

Изложението относно гъвкавото право в контекста на правото на договорите представлява приносен момент на дисертационния труд (с. 274 – 277).

Достойнство на дисертационния труд е анализираната голяма съдебна практика, което несъмнено е практически принос.

Отличното впечатление от дисертационния труд се допълва от факта, че докторантът има 8 публикации по темата на дисертацията.

IV. Критични бележки и препоръки

Основната ми критична бележка е свързана със структурата на отделните глави. Макар и изградена в логическа последователност, вътрешната структура на главите в раздели и параграфи и подпараграфи е неконсистентна. Особено това важи за Глава трета, в която авторът следваше да обясни защо е подбрал именно тези проблеми (най-вече в Раздел 3). Друга „детска болест“ на младия изследовател е поставянето на проблемите без да се даде някаква идея за тяхното разрешаване. Това се наблюдава многократно в дисертационния труд.

Така например не става ясно защо делата пред Камарата на лордовете *Маклейн Уотсън & Компания ООД срещу Международния съвет по калая* пред Камарата на лордовете на Парламента на Обединеното кралство от 1989 г. и *Арабският валутен фонд срещу Хашим и останалите (№ 3)* пред Камарата на лордовете на Парламента са отправната точка за разграничаването на вътрешната и международната правосубектност.

Анализирайки правоприемството, делегираните правомощия на международните организации на с. 146 авторът също не дава собствена оценка. Същото важи при анализа на използваните от soft law договорни способи.

Имам и някои терминологични забележки, най-съществената от които е използването на „правна личност“ (на с. 8, 14, 36, 53, 75, 131, 137 и др.). Тази терминология донякъде е превод от чужди езици и е характерна за по-старите изследвания в България. Много трудно можем да видим „личност“ в международна организация и ми се струва, че трябва да се придържаме към термина „юридическо лице“. Лично аз не възприемам също термина „правна рамка“, използвана многократно в изложението, при наличието на много по-ясни обозначение като „правна уредба“ и

„правна регламентация“. За съжаление в изложението имената на видни френски автори са спелирани на английски език.

Бързам за подчертая, че тези критични бележки не накърняват цялостното отлично впечатление от дисертационния труд.

V. Заключение:

Това, което може да се обобщи от представения дисертационен труд на Георги Тихомиров Бакьов, е способността за избор на актуален проблем с дълбоки теоретични измерения, който не е разработван цялостно в България.

Авторът доказва солидна академична подготовка, показва умения да систематизира и да прилага класическите методи на юридическо познание, както и формулира проблеми и анализира нови предизвикателства пред правото на международните организации.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Р България, на чл. 27 от Правилника за неговото прилагане и на чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИДП при БАН, поради което давам **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА и предлагам убедено Научното жури да даде на Георги Тихомиров Бакьов образователната и научна степен „доктор“ по научно направление 3.6. Право, научна специалност Международно право и международни отношения.**

17 май 2022 г. проф. д-р Ирена Илиева

REVIEW

by Prof. Dr. Irena Tsoneva Ilieva

member of the scientific jury according to Order № RD-09-44 / 27.04.2022 of the director of the Institute for the State and The Law for appointment of a scientific jury for public defense of the dissertation of
Georgi Tihomirov Bakyov

for obtaining the educational and scientific degree "Doctor" in a professional field 3.6. Law, scientific specialty "International Law and International Relations"

on the topic "Treaty-making capacity as an element of the legal personality of universal international organizations"

I. Brief biographical data

Georgi Tihomirov Bakyov was born on August 14, 1990. He completed his secondary education at the High School for Foreign Languages "Exarch Joseph I " in Lovech, majoring in English language and literature.

In 2014 he graduated with a Master's degree in Law from the New Bulgarian University - Sofia. In January 2019 he was enrolled as a full-time doctoral student in the doctoral program in International Law and International Relations at the Institute for the State and the Law (ISL). The annual attestations of the doctoral student have always been entirely positive and even exceed all the requirements (414 credits collected). The doctoral student was dismissed with the right for defense by Order № RD-09-38 of 25.03.2022 of the Director of ISL, as of 08.03.2022. The research paper was discussed and directed for public defense at a meeting of the Section of International Law at the Institute for the State and The Law at the Bulgarian Academy of Sciences on April 6, 2022.

During his doctoral studies G. Bakyov very actively participated in the scientific life of the Section of International Law and the ISL itself - with expert opinions for the Center for Better Regulation, in collective and international projects of the Section. He is a regular participant in the national conference of doctoral students, post-doctoral students and young scientists organized by ISL. He has participated in numerous distance learning courses, including the first distance learning course in International Law at the Hague Academy of International Law.

He was a junior expert at the Ministry of Labour and Social Politics, from 2017 until now he is a legal adviser at the Bulgarian-American Credit Bank AD. From February to May 1, 2022 he was a financial controller in ISL.

II. General description of the presented dissertation

The doctoral student presented a dissertation of 350 pages, which contains a list of abbreviations, an introduction, three chapters, a conclusion, a bibliography, a summary of contributions and a list of publications. The bibliographic reference includes 360 titles of scientific literature, of which 93 titles in Cyrillic, the rest in Latin, 106 normative documents, 33 sources of case law, 693 footnotes.

The topic of the work is undoubtedly dissertable with the ever-available rich literature in the field of law of international organizations. The dissertation is dedicated to a key element of the legal personality of international organizations, namely their treaty-making capacity. The study of this indisputable component of the international legal personality of the universal international organizations undoubtedly represents a contribution to the Bulgarian specialized literature on Public international law.

The structure of the dissertation is logically constructed from the theoretical issues of legal personality of international organizations, through the issue of treaty-making capacity and selected aspects of its regulation.

The even exposition in the three chapters of the dissertation and the conclusions drawn at the end of each chapter of the dissertation make a particularly good impression.

In the introduction itself (19 p.) G. Bakyov argues the relevance and importance of the study, formulates unresolved issues in the doctrine of the legal personality of international organizations: the source, the volume of treaty-making capacity, the functional independence of their legal will. The challenges facing the author are outlined: the dynamics and expansion of treaty-making capacity and the lack of a unified conceptual apparatus in the matter, as well as the relationship with legal philosophy, international relations and others. The object, the subject of research and the boundaries of the research, the goal, the research tasks, the used scientific methods are clearly outlined.

The main research thesis is bold: that the treaty-making capacity of international organizations derives from general international law and not explicitly by the will of the Member States, materialized in their constitutive acts (p. 16). The source of their treaty-making capacity is customary international law.

The first chapter, entitled "Issues of Legal Personality of International Organizations" (93 pages), aims to outline the theoretical basis for further research. Logically, the author begins by clarifying the concept of "international organization" by making a conscientious review of the existing doctrinal views on the characteristics of international organizations. He then analyzed the convention definitions in the two Vienna Conventions on the Law of Treaties.

Of particular importance are the questions posed by the author on pp. 38-39. The division of the statute of international organizations into that of public international law and domestic law and the classification of legal personality of international and domestic law borrowed from other authors (J. Popova) is also legally valid.

In Section 2 G. Bakyov reviews the theoretical views on the international legal personality through the prism of international organizations. The key Case “Reparation for Injuries Suffered in the Service of the United Nations” of 1949 is analyzed. A particularly

important and interesting part of the dissertation is the one dedicated to organizational formations with controversial legal personality and, first of all, the OSCE.

Scientific contribution from the dissertation is the presentation of the basic legal theories about the source of legal personality of international organizations in § 2.3. (pp. - 74).

Section 3 "Legal capacity of international organizations" aims to clarify and demarcate the concepts of "legal capacity", "competence" and "functions". In the same part, a classification of competencies is made and the doctrine of implicit competence is briefly presented. The author's conclusion on page 93 is substantiated that "Without the implied competence, practically most contemporary international organizations will be deprived of the opportunity to conclude international agreements". In subparagraph 3.2.2. Mr. Bakyov successfully analyzed the genesis of the theory of implied competences based on the case law of the Permanent Court of International Justice (two cases on the competence of the ILO, two consecutive cases on relations between Poland and German minorities after the First World War and the Interpretation of the Greco-Turkish Agreement of December 1st, 1926, the case concerning the Jurisdiction of European Commission of Danube Between Galatz and Braila of 1927).

The principle of the specialty has also been studied by the author on the basis of relevant case law.

Section 4 is devoted to the delegation of competence to international organizations. The two theories of delegation are presented: political economy and international law.

The relations between international organizations and States are analyzed horizontally and vertically. In this part the author advocates a generally accepted thesis in the Bulgarian specialized literature that "… granting powers to certain international organizations, States do not delegate sovereignty, but delegate certain rights that are present in their patrimony on the basis of sovereignty" (p. 106). The delegation of competence and the delegation by a special international agreement were also followed.

Section 4.4. is dedicated to the particularly interesting and controversial issue in the doctrine of the succession of competence between international organizations. I should agree with G. Bakyov that the succession between international organizations should not be compared or equated with that between states (p. 112). But here the author's own view on the issue is missing.

Chapter two (98 pages) is the core of the study. It is dedicated to the theoretical and practical problems of treaty-making capacity.

Section 1 reviews it an independent legal institute. The author's conclusion on page 121 is substantiated that the legal capacity lies both in the fields of public international law and in private law. The main theories about the source of the treaty-making capacity of international organizations are presented: the theory of objective personality, the subjective theory, the functional theory. The latter is supported by G. Bakyov.

The treaty-making capacity under the Vienna Convention on the Law of Treaties of International Organizations of 1986 is analyzed. Using an in-depth analysis of the contradictory art. 6 of the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties in the light of

subjective theory G. Bakyov joins the functionalist theory: "Treaty-making capacity is both a prerogative and a proof, and an expression of their legal personality, but these are two separate legal institutes and the question of which origin is meaningless" (p. 133). It is in this part that the author leads the thesis presented in the introduction to approbation - that "Treaty-making capacity of international organizations arises under customary international law after their lawful constitution as a legal entity, but does not depend on the source of their legal personality, nor does it need explicit recognition by States" (p. 133).

§ 1.4. is dedicated to the complex and so far unresolved issue of the treaty-making capacity of international organizations in private law. Based on the most common examples of contracting with individuals (public procurement, construction of buildings and facilities, maintenance of movable and immovable property, transport, logistics, software) the dissertation tries to clarify the problem, but ultimately does not give its own answer.

The concept of the "global partnership" between international organizations and international non-governmental organizations and the agreements so concluded are characterized by the author as a horizontal, symmetrical type of interaction (p. 144).

§ 1.5. deals with the question of who interprets the limits of the treaty-making capacity of an international organization. Here the author raises "one of the most important questions on the substance of delegated powers**:** what is the nature of the overall competence of organizations, which the Member States have delegated to organizations and how to derive knowledge from it of more specific powers" (p. 146). But even here there is no own assessment.

The following sub-paragraph analyzes the UN Secretariat's interpretation, in accordance with the rules of the Vienna Convention on the Law of Treaties and of the advisory opinion of the International Court of Justice on the *Competence of the General Assembly for the Admission of a State to the United Nations in 1950 of 1950.*

In paragraph 1.5.2., entitled "Interpretation of the compatibility of competence with the treaty itself", the author approaches the case casuistically and gives examples of different solutions in the treaty practice of international organizations.

In paragraph 1.6. "Conclusion of an international treaty by international organizations" are reviewed consistently the competent authority for the conclusion of an international treaty, the signing, the formulation of reservations. The given content proves the complexity and different solutions at this stage of the treaty process.

Section 2 of Chapter Two deals with the validity of treaties of international organizations. As the author points out, here too the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties accepts the presumption of the validity of an international treaty as the first Vienna Convention on the Law of Treaties. The objective and subjective grounds for invalidity are presented. It makes a good impression that the author is almost categorical about the grounds for avoidance or nullity in their presentation. It is also presented the observation of the subject and purpose of the treaty of the international organization regarding its validity.

Section 3 of the same Chapter analyzes the complex hypothesis of a delegation of treaty-making competence, as well as international organizations as third parties in contractual

relations. The main conclusion of the author in this part is that the hypothesis of delegation of rights through a specific international treaty requires explicit recognition of these rights or duties in accordance with international practice.

In paragraph 3.1., entitled "Accession to treaty powers between different international organizations" G. Bakyov discusses various hypotheses: the transfer of functions from the League of Nations to the UN and the conclusion of a succession treaty.

The issue of international organizations as third parties in treaty relations has not been passed by either (paragraph 3.1.1.). In this sub-paragraph G. Bakyov analyzes the provisions of Articles 15, 34 - 38 of the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties in comparison with Art. 34 of the first Convention on the Law of Treaties. The differences are highlighted: The necessary "consent" of an organization cannot be "presumed", as in the case of States, but must be given explicitly and governed by the rules of the organization (p. 194). The contradictions in the given regulation are clearly stated.

In paragraph 3.1.3., entitled "The problem with the treaties of international organizations and Member States as third States" the author analyzes an interesting point in the development of the 1986 Vienna Convention and the rejection of the draft - the text of Art. 36 bis. G. Bakyov raises the controversial problem of whether, with their treaty-making practice, international organizations can form international legal custom.

The following statement in § 3.2. examines international organizations as intermediaries in contractual relations. Concluding that the agency is admissible in the treaty relations of international organizations, G. Bakyov outlined "reasonable issues". According to him, when an international organization concludes treaties only on behalf of its member states, the states are parties to the treaty. The International Organization may, if it has the appropriate treaty-making capacity and wishes, and if the treaty so presupposes, express its consent to be bound by the treaty and on its own behalf.

Section 4 of the same Chapter makes a comparison with the treaty-making capacity of other corporate international entities. This is a particularly interesting part of the dissertation, which raises the issue of international non-governmental organizations, multinational corporations and certain formations with a hybrid legal nature, such as treaty bodies and secretariats established in connection with multilateral international treaties, such as the environmental and climate ones.

The international non-governmental organizations, the multinational enterprises, the conferences of the countries under multilateral international agreements in the field of environment, the Global Environment Facility are successively analyzed.

Chapter Three (96 pages) is devoted to selected issues before the regulation of the treaty-making capacity of international organizations.

It begins with a historical overview of the practice of concluding international treaties by international organizations (Section 1), traces the problem of codification of the law of treaties of international organizations (Section 2). It is here that G. Bakyov examines the problem of codification of the law of treaties of international organizations, trying to explain the reasons for this. One of them, according to the author, is "the methodological problem

caused by the great functional inequality between universal international organizations - how to be placed under uniform universal norms" (p. 232). The historical development of codification is traced: from the Havana Convention on the Treaties of 1928, the Harvard Project on the Law of Treaties of 1935, the codification after the Second World War. For the first time in the Bulgarian specialized literature the process of codification and elaboration of the Vienna Convention on the Law of Treaties of International Organizations of 1986 is described in detail. In paragraph 2.5. G. Bakyov critically analyzes the Convention. An important conclusion, although derived and supported by other authors, is that the the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties has largely become a customary law and is an example of international instant custom (p. 248). It can be supported the author's conclusion that "the codification of the law of treaties of international organizations, underestimated by the international community, is delayed and fails to live up to expectations of establishing uniform universal rules" (p. 312).

In Section 3, entitled "Contemporary Problems of Treaties of International Organizations", particularly interesting is paragraph 3.1.2 "Soft law and the international treaty". G. Bakyov takes the view that an international treaty can be described as "soft" due to the "soft elements" contained in it, as well as that it can be ether bilateral or multilateral (pp. 261-261). According to him, only the content of soft law norms make the act flexible (p. 261).

There have been outlined the functions, the reasons for the emergence of soft law, as well as the views of opponents of the concept of soft law, the tendency to turn it into an independent source of international law.

In paragraph 3.2.2. are presented the views on soft law of legal positivists, constructivists and rationalists. The exposition on soft law in the context of Law of treaties is a contribution to the dissertation (pp. 274 - 277).

The author's conclusion is substantiated that "In fact, it can be assumed that soft law treaties are an integral part of the practice of international organizations and their mechanical removal from the general body of treaty practice of international organizations would be far from appropriate" (p. 276).

In paragraph 3.4. " Problems of soft law treaty methods" G. Bakyov asks interesting questions, to which he does not give a definite answer:

- Can a soft law treaty lead to the creation of international custom?

- Can soft law agreements be used to circumvent or exceed the scope of legal personality that the international organization has and the competences regulated by its founding act?

Paragraph 3.5, dedicated on artificial intelligence and the law of treaties of international organizations, is also relevant because it raises the issue of adapting the activities and, in particular, treaty-making capacity of international organizations to rapidly evolving technologies and artificial intelligence.

The next paragraph 3.6. raises the issue of digital communication and the law of treaties of international organizations. The author gives interesting examples of electronic agreements.

The issue posed in Section 4 on the Rule of law and the treaty-making capacity of international organizations, the author points out, is not traditional in international legal doctrine, and is a challenge for the researcher. The growing democratic deficit in international rule- making is outlined and therefore the problem of the Rule of Law. Here, too, the posed problem is skillfully reviewd by the author in the context of the subject of the study - the treaty-making capacity of universal international organizations.

G. Bakyov believes that "Currently, the international Rule of Law is a political ideal rather than a solid and sustainable legal institution" (pp. 298 - 299). In paragraph 4.1.3. the author presents the indications and preconditions for international Rule of Law.

In the conclusion the author systematizes the main conclusions of the content. The main conclusion is that there is lack of generally accepted provisions by the doctrine on the treaty-making capacity of international organizations, and that the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties is unacceptable for most countries which leads to a lack of effective positive legal international regulation. At the same time the complicated international practice, the growing influence of soft law, the digitalisation and the likely use of artificial intelligence will pose new important challenges to the treaty-making capacity of international organizations.

III. Evaluation of scientific and practical results and contributions to the dissertation

The first undoubted advantage of the dissertation is the choice of the topic. The subject of the study was originally selected and rationally limited to the treaty-making capacity of universal international organizations.

The dissertation is the first Bulgarian systematic study of treaty-making capacity of international organizations in the context of the larger theoretical problem of their legal personality. The connection between legal personality, legal capacity and competence has also been studied.

The author's main research thesis has been led to approbation: treaty-making capacity derives from general international law and in particular from international custom.

The contribution of the dissertation is the clarification and definition of the conceptual apparatus in the law of international organizations: international organization, codification, international legal personality, legal capacity, functions, competencies, tasks and objectives.

Although small, the section on organizational formations with controversial legal personality is particularly interesting, especially the OSCE.

As I have already mentioned, the presentation of the basic legal theories about the source of legal personality of international organizations in § 2.3. from the dissertation is a contribution (pp. - 74).

For the first time in the Bulgarian specialized literature a critical analysis of the Vienna Convention on the Law of Treaties of International Organizations is made and the reasons for its non- ratification and non- entry into force are indicated.

The relation between the independent legal will of the international organizations and their international responsibility is analyzed.

Research courage has been shown in the study of succession in international organizations and their ability to act as intermediaries in treaty relations of other international entities.

Of particular interest are the new challenges to the treaty-making capacity of international organizations, such as the increased use of soft law instruments, the conclusion of treaties by electronic means and the use of artificial intelligence.

The very raising of the problem of the Rule of Law and treaty-making capacity has a contributory and prognostic character.

Among the contributions of scientific and applied nature I include the following:

Of particular practical importance is the clarification of the authority to conclude treaties, the interpretation and validity of treaties concluded by international organizations.

The comparison with the treaty-making capacity of other corporate international formations - from a practical point of view that is a particularly interesting part of the dissertation.

The reasonable conclusion is that the 1986 Vienna Convention on the Law of Treaties has largely become customary law and that it is an example of instant international custom.

The content on soft law in the context of Law of treaties is a contribution to the dissertation (pp. 274 - 277).

Dignity of the dissertation is the analyzed large case law, which is undoubtedly a practical contribution.

The excellent impression of the dissertation is complemented by the fact that the doctoral student has 8 publications on the topic of the dissertation.

IV. Critical remarks and recommendations

My main critical remark is related to the structure of the individual chapters. Although built in a logical sequence, the internal structure of the chapters in sections and paragraphs and subparagraphs is inconsistent. This is especially true of Chapter Three, in which the author had to explain why he chose these problems (especially in Section 3). Another "childhood disease" of the young researcher is to pose problems without giving any idea how to solve them. This is observed many times in the dissertation.

For example, it is not clear why the cases before the United Kingdom House of Lords *Maclaine Watson & Co. Ltd v International Tin Council* of 1989 and the *Arab Monetary Fund v. Hashim and others (№ 3)* also before the House of Lords are the starting point for distinguishing between domestic and international legal personality.

Analyzing the succession, the delegated powers of the international organizations on page 146, the author also does not give his own assessment. The same goes for the analysis of those used by soft law treaty methods.

I also have some terminological remarks, the most significant of which is the use of “legal person” (on pp. 8, 14, 36, 53, 75, 131, 137, etc.). This terminology is to some extent a

translation from foreign languages and is typical of older research pieces in Bulgaria. It is very difficult to see a "person" in an international organization, and it seems to me that we must stick to the term "judicial person". Personally, I also do not accept the term "legal framework", which has been used repeatedly in the statement, in the presence of much clearer designations such as "legal regime" and "legal regulation". Unfortunately, in the content the names of prominent French authors are spelled out in English.

I hasten to point out that these critical remarks do not detract from the overall excellent impression of the dissertation.

V. Conclusion:

What can be summarized from the presented dissertation of Georgi Tihomirov Bakyov is the ability to choose a topical problem with deep theoretical dimensions, which is not fully analyzed in Bulgaria.

The author proves solid academic training, demonstrates skills to systematize and apply classical methods of legal knowledge, as well as to formulate problems and to analyze new challenges to the law of international organizations.

The dissertation meets the requirements of Art. 6, para. 3 of the Act on development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, of art. 27 of the Regulations for its application and of art. 42 of the Regulations on the terms and conditions for obtaining scientific degrees and for holding academic positions in ISL at the Bulgarian Academy of Sciences, therefore I give a **POSITIVE EVALUATION and I strongly suggest that the Scientific Jury give Georgi Tihomirov Bakyov the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific field 3.6. Law, scientific specialty International Law and International Relations.**

May 17, 2022 Prof. Dr. Irena Ilieva